

Lena Strömwall
Telefon 010-224 93 53
lena.stromvall@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel (Dnr M2015/04292/Nm)

Jordbruksverket och Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag gjort en utredning av hur Sverige ska kunna förbättra tillsynsarbetet inom artskydd. Länsstyrelsen i Västmanlands län har fått utredningen för remiss från regeringen tillsammans med en remiss om EU:s handlingsplan mot illegal handel. Miljö- och energidepartementet vill ha våra synpunkter på hur remissinstanserna kommer att arbeta med förslagen i redovisningen av regeringsuppdraget samt med förslagen i handlingsplanen. Svaren ska ges i två separata remissyttranden. Detta yttrande rör EU:s handlingsplan mot illegal handel.

Yttrande

Länsstyrelsen anser att handlingsplanen är välkommen, förslagen är bra och anser att internationell samverkan är en nyckel för att lyckas med denna fråga. Länsstyrelsen tillstyrker handlingsplanen i sin helhet.

Hur Länsstyrelsen i Västmanland avser att genomföra förslagen i handlingsplanen

De delar i handlingsplanen som berör Länsstyrelsens ansvarsområde i arbetet med artskydd täcks väl in av Jordbruksverkets och Naturvårdsverkets utredning av hur Sverige ska kunna förbättra tillsynsarbetet inom artskydd. Länsstyrelsen avser att genomföra förslagen som tagits fram i utredningen.

I detta ärende, där landshövding Minoo Akhtarzand beslutat har handläggare Lena Strömwall varit föredragande.

Minoo Akhtarzand

Lena Strömwall

Kopia till: liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Lena Strömvall
Telefon 010-224 93 53
lena.stromvall@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott (Dnr M2015/04292/Nm)

Jordbruksverket och Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag gjort en utredning av hur Sverige ska kunna förbättra tillsynsarbetet inom artskydd. Länsstyrelsen i Västmanlands län har fått utredningen på remiss från regeringen tillsammans med en remiss om EU:s handlingsplan mot illegal handel. Miljö- och energidepartementet vill ha våra synpunkter på hur remissinstanserna kommer att arbeta med förslagen i redovisningen av regeringsuppdraget samt med förslagen i handlingsplanen. Svaren ska ges i två separata remissyttranden. Detta yttrande avser redovisningen från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket rörande regeringsuppdrag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott.

Yttrande

Länsstyrelsen anser att utredningen är välkommen och att förslagen i redovisningen är bra. Länsstyrelsen tillstyrker därför rapporten i sin helhet. Vi vill även skicka med följande synpunkter på några av förslagen i rapporten:

Samverkan mellan myndigheter

Utredningen föreslår att regionala operativa grupper ska upprättas genom samverkan mellan flera län, lämpligen enligt polisens regionindelning. Dessa grupper föreslås träffas två gånger per år. Dessutom föreslås att den nationella operativa gruppen och de olika regionala operativa grupperna ska föra en dialog med varandra.

Polisen har ändrat sin organisation sedan utredningen togs fram och artskyddet ligger numera på NOA (Nationella operativa avdelningen) som ansvarar för polisens artskyddsarbete över hela landet. Länsstyrelsen instämmer i behovet av samverkan över flera länsstyrelser. Länsstyrelsen föreslår att den geografiska indelningen av de regionala operativa grupperna koordineras med den kommande regionindelningen av länen, och ska utgå från det förslag som indelningskommittén kommer att lämna den 31 augusti 2017. Indelningskommitténs förslag med sex större län skulle ge tillräckligt stora grupperingar för en effektiv och rationell samverkan. Dialog mellan de olika grupperna skulle lämpligen kunna ske genom en årlig nationell träff.

Utredningen föreslår att en nationell samverkansyta tas fram för ett effektivt informationsutbyte och föreslår att samverkansytan ska administreras av Jordbruksverket. Länsstyrelsen instämmer i behovet av en samverkansyta. Viktigt är att denna är enkel att använda och med god tillgänglighet för alla berörda parter.

Länsstyrelsen vill även framföra önskemålet att regeringen utpekar en central koordinerande myndighet som får uppdraget att samordna/koordinera myndighetsgemensamma insatser. Vi tror att i och med detta kommer de samlade nationella insatserna att få ett större genomslag och därmed ge en större effekt. Länsstyrelsens förslag är att antingen Jordbruksverket eller Naturvårdsverket får ett sådant uppdrag.

Arbete mot artskyddsbrott i projektform

Utredningen föreslår att man inom Miljösamverkan Sverige (MSS) tar fram och genomför olika tillsynsprojekt.

Tillsynsarbete i projektform är en beprövad och effektiv metod. Eftersom flera av myndigheterna som ska motverka/bekämpa artskyddsbrott inte är medlemmar i MSS, anser Länsstyrelsen dock att MSS inte är det mest optimala forumet. Länsstyrelsen föreslår att en liknande organisation tas fram där samtliga artskyddsansvariga myndigheter blir medlemmar.

Information till allmänheten

Utredningen lyfter att information är ett sätt att förebygga den artskyddsbrottslighet som begås av okunskap. Man anger att huvudkanalen för en effektiv spridning är genom webben. Jordbruksverket och Naturvårdsverket ska ta fram en kommunikationsplan och länsstyrelserna bör vara delaktiga i det arbetet.

Länsstyrelserna har i ett MSS-projekt tagit fram mycket artskyddsinformation. En utmaning är dock att få informationen att nå rätt målgrupp hos allmänheten. Webben fungerar bara för de som söker kunskap. Viss artskyddsinformation behöver nå den stora allmänheten och de vet i regel inte att de ska söka denna kunskap. Det lokala och regionala informationsarbetet kan i vissa fall behöva kompletteras med nationella kampanjer för ett brett genomslag. Exempelvis behöver information om souvenirhandel kopplad till artskydd finnas på varje flygplats med utrikestrafik och hos resebyråer. För att genomföra nationella informationsinsatser krävs nödvändiga resurser samt samverkan mellan flera olika myndigheter.

Förslag på ändringar i lagstiftning

Utredningen ger en del förslag på lagändringar vilka är efterfrågade. Utredningen föreslår även att man utreder om det ska krävas tillstånd att yrkesmässigt handla med vissa föremål och produkter av hotade arter. Vid denna utredning är det viktigt att beakta hur berörda verksamhetsutövare påverkas av ett tillståndskrav samt att det, beroende på vilka arter som tas med, kan medföra en kraftigt ökad arbetsbörda avseende tillståndsprövning och tillsyn.

Hur Länsstyrelsen i Västmanland avser att genomföra förslagen i utredningen Utredningen är väl genomförd och Länsstyrelsen anser att de föreslagna åtgärderna är relevanta. Länsstyrelsen saknar dock diskussion och redogörelse kring hur de nödvändiga resurserna för att kunna genomföra åtgärderna i utredningen ska hanteras.

Länsstyrelsen i Västmanland har de senaste åren prioriterat arbete med artskyddstillsyn. Trots detta har länet på grund av resursbrist inte förmått att avsätta tillräckliga resurser för att genomföra all tillsyn som det finns ett behov av. Fördelning av behov, plan och utfall de senaste åren åskådliggörs i tabellen nedan.

	2014	2015	2016
Behov (dagar) enligt behovsutredning	36	69	54
Plan (dagar)	14	38	33
- varav händelsestyrd	14	14	14
- varav egeninitierad	0	24	19
Differens (dagar) mellan behov enligt behovsutredning och planerad tillsyn	-22	-31	-21
Utfall (dagar)	16	23	23*
- varav händelsestyrd	9	8	
- varav egeninitierad	7	15	
Differens (dagar) mellan planerad tillsyn och utfall	2	-15	

* Utfall tom augusti 2016

Länsstyrelsen ser positivt på uppdraget, men för att kunna genomföra de föreslagna åtgärderna beräknas Länsstyrelsen ha behov av ytterligare 30-70 persondagar utöver vad som framgår av ovan. Därtill tillkommer ett okänt resursbehov för arbete med de eventuella överträdelser som upptäcks i den förstärkta tillsynen.

I detta ärende, där landshövding Minoo Akhtarzand beslutat har handläggare Lena Strömvall varit föredragande.

Minoo Akhtarzand

Lena Strömvall

Bilaga: Utdrag ur Länsstyrelsens tillsynsbehovsutredning och tillsynsplan 2016 för de delar som avser artskyddstillsyn.

Kopia till: liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Lena Strömwall
Telefon 010-224 93 53
lena.stromvall@lansstyrelsen.se

Utdrag ur Behovsutredning av tillsyn enligt miljöbalken inom naturvård 2016-2018

Artskydd samt Rådets förordning (EG) 338/97 om handel med hotade arter

Objekt

Antal handlagda fridlysningsärenden: 7 st 2013, 10 st 2014 och 18 st t.o.m. sep 2015

Antal handlagda ärenden för handel: 0 st 2013, 15 st 2014 och 3 t.o.m. sep 2015

Antal ärenden om tillstånd för förevisning: 0 st 2013, 1 st 2014 och 0 st t.o.m. sep 2015

Antal anmälningar om förevisning av djur: 1 st 2013, 1 st 2014 och 1 st 2015

Antal ärenden om miljöstraffavgift: 0 st 2013, 6 st 2014 och 0 st 2015

Antal verksamhetsutövare med tillstånd enligt artskyddsförordningen

- Konservatorer: 1 st
- Verksamhetsutövare med tillstånd för handel (t.ex. zooaffärer, affärer med asiatisk medicin och timmerimportörer): 2 st
- Verksamhetsutövare med tillstånd för handel med levande ål: 13 st
- Djurparker: 1 st
- Hägn för förevisning av djur: 0 st

Övriga tillsynsobjekt

- Zooaffärer utan tillstånd: 36 st
- Konservatorer utan tillstånd: 0 st
- Djurparker utan tillstånd: 0 st
- Auktionsfirmor/Loppis/Second hand: 29 st
- Vilthandel/slakteri: 2 st
- Övriga verksamheter som kan tänkas bryta mot handelsförbudet enl. 9 § AF, t.ex. fiskhandlare, antikhandlare, försäljare av asiatisk medicin,

importörer av levande djur och växter samt livsmedel, möbler, traditionell medicin etc: Okänt antal

- Enskilda personer som saluför hotade arter, antal tips och anmälningar under år 2011-2013: 4 st
- Intresseföreningar t.ex. herpetologiska och botaniska föreningar: 2 st
- Mässor med förevisning och handel med djur och växter: 1 st

Definition av handel: ”att köpa, att erbjuda sig att köpa, att förvärva för kommersiella ändamål, att för kommersiella ändamål för allmänheten förevisa, att använda i vinstsyfte och att försälja, att inneha för försäljning, att saluföra eller att för försäljning transportera exemplar (art. 8 Rådets förordning (EG) 338/97).

Generations- och miljö kvalitetsmål

Artskyddet bidrar till generations- och miljö kvalitetsmålen genom dess skydd av hotade arter och bidrar främst till att miljö kvalitetsmålet *ett rikt växt- och djurliv* uppfylls. I avsnitt 2.9.4 listas de tillsynsåtgärder som behövs för att upprätthålla skyddet och därmed bidrar till måluppfyllelsen.

Risk för skada/olägenhet och tillsynens naturvårdsnytta

Artskyddet omfattar fridlysning av hotade arter samt reglerar handel, förevisning och preparering av hotade arter ur ett globalt perspektiv. Området är mycket stort och det råder en stor kunskapsbrist hos allmänhet och verksamhetsutövare. Tillsynsområdet är även föremål för internationell organiserad brottslighet genom handel med hotade arter. Risken för skada på stor. Sett till risken för skada bedömer Länsstyrelsen att den naturvårdsnytta som en omfattande tillsyn medför är hög. I avsnitt 2.9.4 listas de tillsynsåtgärder som behövs för att upprätthålla skyddet och därmed bidrar till måluppfyllelsen.

Behov av tillsyn med avseende på 8 kap 1-4 §§ miljöbalken samt Rådets förordning (EG) 338/97

Regelverket är mycket omfattande och svår genomträngligt, varför tillsyns- och informationsbehovet är mycket stort för att undvika att överträdelser sker. Berörd personal måste ständigt kompetensutvecklas för att kunna bedriva effektivt tillsyn.

Planerad tillsyn

Förebyggande tillsyn

- Information på Länsstyrelsens hemsida om artskyddet (2+1+1 pd).
- Information och rådgivning om fridlysningsbestämmelserna (5 pd).
- Samordning av artskyddssamverkan med tull, polis och åklagare (1 pd).
- Samverkan med rovdjursansvariga, jakthandläggare, veterinärer m.fl. på länsstyrelsen och kommuner med avseende på flora- och faunakriminalitet (1 pd).

- Information och rådgivning till verksamheter inom handel, förevisning och preparering som saknar tillstånd (3 pd).
- Öppet öga (2 pd).

Kontrollerande tillsyn

- Identifikation av verksamheter utan tillstånd (inom varje kategori), t.ex. genom att granska CITES-intyg och försäljningsförteckningar (2 pd).
- Uppföljning av meddelade dispenser gällande fridlysta växter och djur samt förelägganden om försiktighetsåtgärder (4 pd).
- Tillsynsbesök hos tillståndsinnehavare, t.ex. anmälda respektive oanmälda tillsynsbesök var 2 år (0+2+0 pd).
- Tillsynsbesök hos djurpark varje år (2 pd).
- Tillsynsbesök i affärer som misstänks bedriva olaglig handel med djur eller växter, t.ex. sälja illegal storrör, illegala timmerprodukter eller TAM (traditionell alternativ medicin) kampanj i NV: s regi. (10 pd).
- Granskning av de årliga rapporteringarna från samtliga tillståndsinnehavare samt uppföljning med miljöstraffavgift om de ej inkommit (3 pd).

Händelsestyrd tillsyn

Förebyggande tillsyn

- Information och rådgivning till allmänhet och verksamhetsutövare, t.ex. om fridlysningsbestämmelserna (3 pd).
- Information och rådgivning till allmänhet och verksamhetsutövare, t.ex. om förbud, tillståndsplikt och andra skyldigheter, CITES (3 pd).
- Tidigt artskyddssamråd (fridlysning) inför planarbeten eller andra expolateringar (7 pd).

Kontrollerande tillsyn

- Handläggning av överträdelser som upptäcks eller anmäls till Länsstyrelsen gällande fridlysningsbestämmelserna (2 pd).
- Handläggning av överträdelser som upptäcks eller anmäls till Länsstyrelsen gällande CITES (2 pd).
- Tillsynsbesök som uppföljning på anmälningar om förevisning av djur (2 pd).

Sammanställt behov av tillsynsarbete

Omfattning av det sammanlagda tillsynsbehovet med avseende på artskydd redovisas i tabell 9.

Tabell 9: Behovet av antalet persondagar (pd) inom olika delar av tillsynen med avseende på artskydd.

Planerad tillsyn	Förebyggande (F)/ Kontrollerande (K)	2016	2017	2018
Hemsidan	F	2	1	1
Information om fridlysningsbestämmelser	F	5	5	5
Samordning av artskyddssamverkan i länet	F	1	1	1
Samverkan med övriga enheter på lst och kommuner avs. flora- och faunakriminalitet	F	1	1	1
Information om handel och förevisning	F	3	3	3
Öppet öga	F/K	2	2	2
Identifiering av verksamheter som saknar tillstånd	K	2	2	2
Uppföljning av fridlysningsdispenser/förelägganden om försiktighetsåtgärder	K	4	4	4
Tillsynsbesök hos vht med tillstånd för handel och preparering	K	0	2	0
Tillsynsbesök hos Kungsbyns djurpark	K	2	2	2
Tillsynskampanjer i efter nationell samordning	K	10	10	10
Granskning av verksamhetsrapporter	K	3	3	3
Summa planerad tillsyn:		35	36	34
Händelsestyrd tillsyn	Förebyggande (F)/ Kontrollerande (K)	2016	2017	2018
Information om fridlysningsbestämmelser	F	3	3	3
Information om handel och förevisning	F	3	3	3
Tidigt artskyddssamråd	F	7	7	7
Handläggning av överträdelser, fridlysning	K	2	2	2
Handläggning av överträdelser, CITES	K	2	2	2
Tillsynsbesök hos tillfälliga förevisningar	K	2	2	2
Summa händelsestyrd tillsyn:		19	19	19
Summa tillsyn:		54	55	53

Utdrag ur Tillsyn enligt miljöbalken m.m. 2016

Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)

Tillsynen för djur och växtarter är divers och berör fridlysta arter men även handel, preparering och förevisning av hotade arter enligt CITES och EU-förordningar. Antalet tillsynsobjekt inom tillsynsområdet går inte att ange eftersom tillsynsområdet är för omfattande.

Tillsynen omfattar dels kontroll och information om bestämmelserna om fridlysning av djur- och växtarter samt utsättning av vissa växt- eller djurarter enligt Artskyddsförordningen. Tillsynen omfattar även verksamheter som inom handel, preparering, förevisning av vissa hotade arter enligt artskyddsförordningen, CITES-bestämmelserna samt förordningarna EEG-338/97 och EEG-939/97. Vidare ingår granskning och uppföljning av egenkontrollen.

Tillsynen innebär händelsestyrda åtgärder vid överträdelse av bestämmelser, vid anmälningar/klagomål, informationsinsatser och planerade, egeninitierade inspektioner.

Under 2016 planerar Länsstyrelsen att genomföra följande aktiviteter.

- Händelsestörd tillsyn i form av hantering av inkomna frågor och överträdelser som anmäls till Länsstyrelsen.
- Fortsätta med den årliga informationskampanjen ”Öppet öga”.
- Påminna verksamhetsutövare om inlämnande av verksamhetsredovisningar, granska dessa och vid behov påföra miljösktionsavgift.
- Uppföljande tillsyn av meddelade fridlysningsdispenser.
- Uppföljande tillsyn av länets djurpark.
- Kontrollera en verksamhet som kan ha en störande effekt på fridlysta arter.
- Kontroll av verksamhetsutövare inom handel som saknar verksamhetstillstånd.

VHT	spec	Område	Aktivitet	Planerad tidsåtgång (pd)
5271		AS	Händelsestyrd tillsyn t.ex. info om lagstiftning inom fridlysning, tidigt samråd	7
5271	50030	AS	Händelsestyrd kontrollerande tillsyn inom fridlysning tex anmälningar	3
5271	Handel 50022 Förev. 50023	AS	Händelsestyrd tillsyn t.ex. info om lagstiftning inom CITES	2
5271	Övrigt 50032 Förev. 50023	AS	Händelsestyrd kontrollerande tillsyn inom CITES tex anmälningar	2
5272		AS	Kontroll av meddelade artskyddsdispenser, fridlysning	3
5272	10035	AS	Informera om skyddet på hemsidan	2
5272	50030	AS	Kontrollera om guidningar i Sala silvergruva stör fladdermöss	3
5272	50022	AS	Kontrollera papgojuppfödare utan tillstånd	3
5272	50021	AS	Tillsynsbesök Kungsbyns djurpark, CITES	2
5272	52007	AS	Kampanj Öppet öga	3
5272	50102	AS	Arbete med verksamhetsrapporter, påminnelse, granskning samt ev MSA, CITES	3
				33